FV regio DILBEEK vzw

NIEUWSBRIEF

Jaargang 17 **nummer 4** **april 2022**

Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw is een regionale afdeling van Familiekunde Vlaanderen vzw. Ons werkgebied omvat volgende fusiegemeenten: Affligem, Asse, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Gooik, Galmaarden, Grimbergen, Halle, Herne, Kapelle-op-den-Bos, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Londerzeel, Meise, Merchtem, Pepingen, Opwijk, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, Vilvoorde, Wemmel en de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Advies, opleiding, overleg, uitwisseling van ervaring, ontmoeting en samenwerking op het vlak van familiekunde en verwante wetenschappen staan daarbij centraal.

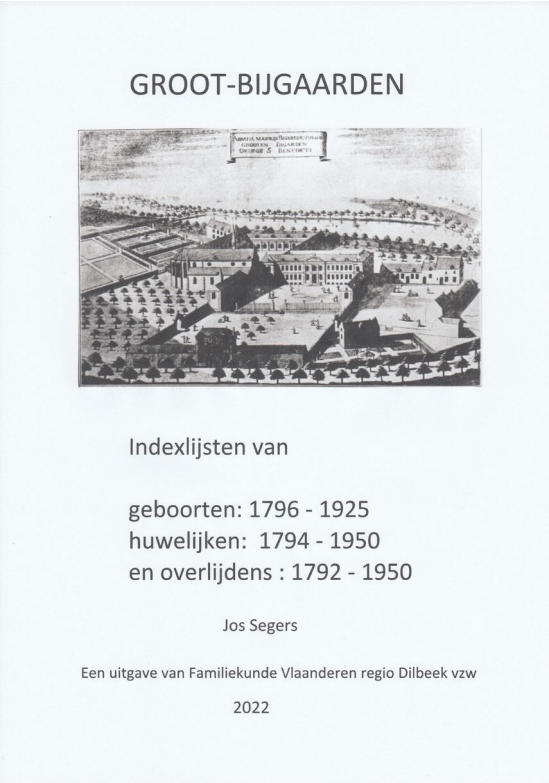

Onze nieuwste publicatie

Werkten mee aan dit nummer:

Jan Erkelbout

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Inhoudsopgave

Herschikking regio Dilbeek/Leuven 2
Documentatiecentrum 2
Activiteiten 3
Nieuwste publicatie – Groot-Bijaagrden Indexen GHO 3
Josephine Osy 4
Brabantse Volkstellingen online 5
Vonnisboeken Raad van Brabant online 6
Workshops in het Rijksarchief 7
Migratie in het naoorlogse België 8
Schenkingen 9
Vraag en antwoord 9

HERSCHIKKING REGIO DILBEEK/LEUVEN

In samenspraak tussen FV regio Dilbeek en FV regio Leuven, en met goedkeuring van Familiekunde Vlaanderen vzw, hebben wij beslist om de gemeenten Hoeilaart en Overijse, die tot nu toe bij de regio Dilbeek behoorden, toe te voegen aan de regio Leuven.

Ingevolge de beslissing van Familiekunde Brussel vzw om niet langer te functioneren onder de koepel van Familiekunde Vlaanderen vzw en een zelfstandige koers te varen worden de FV-leden uit de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voortaan ingedeeld bij de regio Dilbeek.
Voor deze FV-leden verandert er verder niets, ze blijven genieten van alle voordelen verbonden aan het lidmaatschap van Familiekunde Vlaanderen vzw.

Beide beslissingen werden voorgelegd op de vergadering van het Bestuursorgaan van Familiekunde Vlaanderen vzw op 12 maart 2022 en er goedgekeurd.

DOCUMENTATIECENTRUM

De leeszaal van ons documentatiecentrum is weer volledig opengesteld op elke 2e donderdag van de maand van **18.00 tot 20.00 uur** en elke 4e zaterdag van de maand van **10.00 tot 12.00 uur**.
En ook op elke 1e maandag en 3e maandag van de maand van **14.00 tot 16.00 uur** echter **alleen op voorafgaandelijke afspraak** bij Alfons Depester
via e-mail alfons.depester@skynet.be

Openingstijden

Voorlopig zijn, ingevolge de corona maatregelen, opzoekingen in het documentatiecentrum enkel mogelijk op maandag en met voorafgaandelijke afspraak

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 2,00 euro.

U dient zich ook steeds aan de op dat moment geldende regels te houden zoals dragen van een mondmasker, afstand houden en ontsmetten van de handen.

ACTIVITEITEN

BELANGRIJK BERICHT

Omdat de capaciteit van sommige vergaderlokalen beperkt is en omwille van de geldende veiligheidsnormen vragen wij u zich **steeds tijdig vooraf in te schrijven** en uw aanwezigheid te bevestigen. Inschrijven via info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be .

Enkel wie zich ingeschreven heeft zal toegang krijgen tot de lezing.

Mocht u, omwille van welke reden ook, toch niet aanwezig kunnen zijn na inschrijving gelieve dit dan ook te laten weten zodat we eventuele personen op de wachtlijst kunnen toelaten.
U dient zich ook steeds aan de op dat moment geldende regels te houden zoals dragen van een mondmasker, afstand houden en ontsmetten van de handen.

* * * * * * * *

Woensdag 14 april 2022 om **20.00 uur Officiële voorstelling** van onze nieuwste publicatie **"GROOT-BIJGAARDEN – Indexen van Geboorten, Huwelijken en Overlijdens"** en **Officiële overhandiging** van de kwartierstaten aan **Anneleen Van den Houte** en **Ivo Evenepoel**.
Locatie: **Auditorium, Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle.**
Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro.

Woensdag 11 mei 2022 om **19.30 uur** brengt **Maite DE BEUKELEER**, historica en Adviseur informatie- en dienstverlening Maurits Sabbebibliotheek, haar lezing **"In haar voetsporen - op zoek naar onze voormoeders"**.
Familiegeschiedenis wordt nog vaak geschreven vanuit een mannelijk standpunt; vrouwen spelen hierin meestal slechts een bijrol. De vrouwelijke variant van een voorvader – 'voormoeder' – veroverde pas sinds kort een plaats in het woordenboek. Toch bestaan er voldoende bronnen om het leven van onze voormoeders te reconstrueren: familieverhalen, archiefdocumenten, erfstukken, DNA, …
Locatie: **Auditorium, Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle.**
Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro.

Zaterdag 4 juni 2022 vanaf **18.00 uur** houden wij onze **26ste Praat- Kaas- en Wijnavond.**
Locatie: **zaal Solleveld, Solleveld 11, 1700 Sint-Martens-Bodegem**
Houd deze datum alvast vrij. Meer info en inschrijving in onze volgende nieuwsbrieven.

NIEUWSTE PUBLICATIE – GROOT-BIJGAARDEN INDEXEN GHO

Na de publicatie van de indexen van Ternat, Wambeek, Sint-Katherina-Lombeek, Schepdaal en Dilbeek is het nu de beurt aan Groot-Bijgaarden.

INDEXLIJSTEN VAN GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN OVERLIJDENS
van
GROOT-BIJGAARDEN

Deze indexlijsten bevatten alle geboorten van 1796 tot 1925, huwelijken van 1794 tot 1950 en overlijdens van 1792 tot 1950 uit de burgerlijke stand voor de gemeente Groot-Bijgaarden.

Bij de geboorten worden behalve de naam, voornaam(en) en geboortedatum van de boreling ook het nummer van de geboorteakte, de naam, voornaam en geboorteplaats van de vader en de moeder vermeld.
Bij de huwelijken worden naast de naam, voornaam en huwelijksdatum van de gehuwden ook de namen en voornamen van de ouders vermeld.
Bij de overlijdens worden naast de naam, voornaam en overlijdensdatum ook het nummer van de overlijdensakte, de geboorteplaats, geboortedatum, naam en voornaam van de vader en de moeder en de naam en voornaam van de partner vermeld.
Hierdoor bieden deze indexlijsten een grote meerwaarde en zijn ze een belangrijke bron voor wie in de betrokken gemeente opzoekingen doet.

Het boek zal officieel voorgesteld worden op woensdag 13 april 2022, tijdens de ledenvergadering in het Auditorium van Kasteel la Motte, Lumbeekstraat 20 te 1700 Sint-Ulriks-Kapelle waar het kan aangekocht worden.

Het kan eveneens, vanaf 14 april 2022, bekomen worden tijdens de openingsuren in ons documentatiecentrum en tijdens de ledenvergaderingen.
Kostprijs: 20,00 euro – Verzendingskosten: 9,00 euro
Bestellen kan ook door overschrijving van het bedrag van 20,00 euro (+ eventuele verzendingskosten) op het rekeningnummer van FV regio Dilbeek vzw,
BE71 7330 5901 8769 met vermelding “indexen Groot-Bijgaarden”

JOSEPHINE OSY

In een schenking aan onze collectie doodsprentjes vinden we een merkwaardige naam: Josephine Osy °1822.
De naam Osy zegt misschien niet veel, tot wanneer we de naam van haar man erbij lezen: John Cogels. Dan zullen veel mensen onmiddellijk denken aan de Cogels-Osylei. Deze straat in de Antwerpse wijk Zurenborg is gekend voor zijn fabuleuze architectuur.
De gronden waarop deze Cogels-Osylei werd ingericht waren landbouwgronden die Josephine Osy had geërfd van haar vader.
Haar man John Cogels zal er de verkaveling organiseren tussen 1881 en 1914. Het waren de hoogdagen van de Art Nouveau, het eclectisme en de neo-gotiek. Deze periode van welstand wordt ook de ‘belle-époque’ genoemd.
Josephine Osy was dus een gefortuneerde dame dankzij haar voorouders. Haar papa Jean-Joseph Osy stamt uit een Zuid-Nederlandse bankiersfamilie ‘Osy de Wychen’.
Bij het ontstaan van België zetelde hij in het Congres. Nochtans hoorde hij, in Nederland geboren, bijna vanzelfsprekend tot de Orangisten. We kunnen hem een handig maneuvreerder noemen, wat hem geen windeieren legde.
Het is welbekend dat de majestueuze huizen zouden worden afgebroken in de jaren 1960. Ze werden in die onzekere jaren dan ook voor een prikje gekocht door hippies en kunstenaars. Wanneer het belang van deze huizen ook doordrong bij het Antwerps stadsbestuur, werden de meeste huizen beschermd. En door de nieuwe belangstelling voor Art Nouveau zaten de voormalige hippies met hun eigendom plots ook op een berg geld.

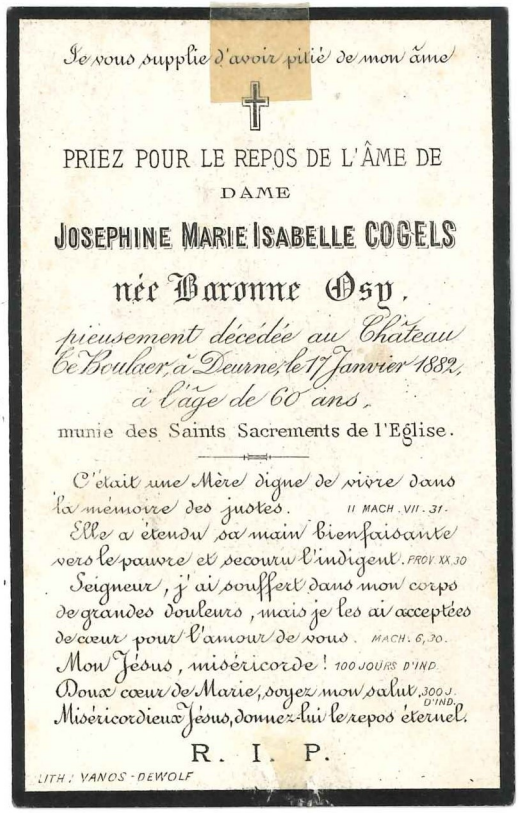

Je vous supplie d'avoir pitié de mon âme

PRIEZ POUR LE REPOS DE L'ÂME DE

DAME

JOSEPHINE MARIE ISABELLE COGELS

née Baronne Osy,

pieusement décédée au Château de Boulaer, à Deurne, le 17 Janvier 1882, à l'âge de 60 ans,

munie des Saints Sacrements de l'Église.

C'était une Mère digne de vivre dans la mémoire des justes. II MACH. VII. 31.

Elle a étendu sa main bienfaisante vers le pauvre et secouru l'indigent. PROV. XX. 30

Seigneur, j'ai souffert dans mon corps de grandes douleurs, mais je les ai acceptées de cœur pour l'amour de vous. MACH. 6, 30.

Mon Jésus, miséricorde! 100 JOURS D'IND.

Doux cœur de Marie, soyez mon salut. 300 J. D'IND.

Miséricordieux Jésus, donnez-lui le repos éternel.

R. I. P.

LITH. VANOS - DEWOLF

Jan Erkelbout

BRABANTSE VOLKSTELLINGEN ONLINE

Brabantse volkstellingen integraal online raadpleegbaar

Het Rijksarchief zet steeds meer in op zijn online aanbod. Vrijwel alle inventarissen kan je intussen van thuis uit raadplegen, en in sommige gevallen ook scans van archiefstukken zelf. Maar hoe kiezen we wat we digitaal beschikbaar maken uit onze collecties van meer dan 350 strekkende km? In 2020 organiseerden we hierover een bevraging bij het publiek. De Brabantse volkstellingen uit de 17de en de 18de eeuw, bewaard in het Rijksarchief Brussel (Vorst), scoorden daarbij erg hoog. Benieuwd wie er in je dorp of stad woonde in die jaren? Of heb je misschien voorouders die er leefden? Neem een kijkje via onze zoekrobot!

Niet verwonderlijk dat de Brabantse volkstellingen hoog scoorden in de ArchPoll. Het zijn unieke bronnen voor de demografie, de sociale geschiedenis en de genealogie van het oude hertogdom Brabant: een streek die overeenkomt met de huidige provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Rijksarchief hield woord en heeft de Brabantse volkstellingen integraal online gezet! Het gaat om volkstellingen van steden en dorpen uit 1666, 1686, 1693, 1709 en 1554. Voor sommige streken zijn er zelfs tellingen uit 1526, 1553, 1621 en 1659-1660. De bewoners werden met naam en toenaam vermeld, althans de mannelijke bevolking. Vrouwen en kinderen werden niet altijd systematisch vermeld.

Online raadpleging na registratie

- Om online archieven te kunnen raadplegen, heb je een account nodig. Klik hier om je te registreren.
- De Brabantse volkstellingen zitten verspreid over drie archiefbestanden. Door op de titels van de bestanden te klikken, kom je rechtstreeks op de juiste plaats in onze zoekrobot terecht:
    1. Het Officie Fiscaal van Brabant, registers, nrs. 314b-405
    2. De Staten van Brabant, kartons, nrs. 392/1-395/2 en 407-410 (in de inventaris onder het hoofdstuk Fiscaliteit, Volkstellingen)
    3. De Staten van Brabant, supplement, nrs. 791-815/2 en 817.

Als je in de online inventaris een “oogje” ziet staan, betekent dit dat het archiefbestanddeel gedigitaliseerd is. Via het tabveld “gedigitaliseerde archiefdocumenten” verschijnt het op je scherm.

Bron: Rijksarchief, Nieuwsberichten, 10/03/2022

VONNISBOEKEN RAAD VAN BRABANT ONLINE

Nieuw online: de vonnisboeken van de Raad van Brabant

Sinds kort zijn de vonnisboeken van de Raad van Brabant, die worden bewaard in het Rijksarchief Brussel (Vorst), integraal online raadpleegbaar via de zoekrobot van het Rijksarchief en dat kan zonder meer spectaculair worden genoemd. Het gaat om een doorlopende reeks van maar liefst 584 registers, goed voor 318.462 beelden. De historische waarde van deze vonnisboeken is onschatbaar. Ze geven inzicht in vele tienduizenden rechtszaken: van uit de hand gelopen burenruzies over een lap grond of een gemeenschappelijke huismuur, over familievetes inzake erfenissen, tot beroemde rechtszaken waarin opstandsleiders zoals Frans Anneessens ter dood werden veroordeeld.

Het eerste vonnisregister begint in 1436, toen de Raad van Brabant nog piepjong was. Het laatste stamt uit 1795, toen de Raad door het Franse bewind samen met honderden andere instellingen uit het ancien régime werd afgeschaft.

Intussen groeide de Raad van Brabant uit tot één van de belangrijkste bestuurlijke en gerechtelijke instanties in de Bourgondische en Habsburgse Nederlanden. Als bestuursorgaan controleerde de Raad lagere besturen en kondigde vorstelijke ordonnanties af na een interne check. De Raad was daarnaast het hoogste rechtscollege in de hertogdommen Brabant en Limburg. Dat resulteerde onder andere in deze vonnisboeken maar ook in tal van andere bronnenreeksen, waaronder de zittingsrollen, boekhouding en registers van willige rechtspraak. Bovendien zijn ook vele duizenden procesbundels overgeleverd, waarvan nog ca. 1 km beschreven moet worden.

De historische waarde van de online raadpleegbare vonnisboeken is onschatbaar. We vinden er vonnissen van vele tienduizenden rechtszaken waarin mensen van alle rang en stand hun onderlinge geschillen uitvochten of door het Officie-Fiscaal – dat als openbaar ministerie fungeerde – werden vervolgd. De vonnisboeken geven ons een unieke inkijk in conflictsituaties allerhande, gaande van burenruzies over een lap grond of een gemeenschappelijke huismuur, over familievetes inzake erfenissen, tot beroemde rechtszaken waarin opstandsleiders zoals Frans Anneessens ter dood werden veroordeeld. Voor een stad als Brussel, waar veel archieven verloren zijn gegaan door het bombardement van 1695, zijn deze vonnisboeken samen met de procesbundels waarin Brusselaars betrokken waren, des te meer van belang.
Op het eind van de 16de eeuw zijn de griffiers van de Raad van Brabant ook gestart met het opmaken van indexen van de procespartijen. Die indexen zitten voor- of achteraan in de vonnisboeken en vergemakkelijken de zoektocht naar specifieke vonnissen. In de nabije toekomst zal nieuwe technologie de inhoud van deze registers bovendien nog toegankelijker maken. Op dit moment loopt de voorbereiding om het softwareprogramma Trankribus te trainen om de vonnisboeken via elektronische handschriftherkenning te transcriberen (coördinatie: FED-tWIN-project ACCESS). De doorzoekbaarheid zal daarmee spectaculair toenemen, maar daarover later meer.

Bron: Rijksarchief, Nieuwsberichten, 09/03/2022

WORKSHOPS IN HET RIJKSARCHIEF

Workshops - Graven in middeleeuwse en vroegmoderne bronnen van het Rijksarchief

Van 29/04/2022 tot 03/06/2022 Rijksarchief Leuven: Vaartstraat 24, 3000 Leuven
Openingsuren:

1. 29/04/2022, 13.30u-16.30u
2. 06/05/2022, 13.30u-16.30u
3. 13/05/2022, 13.30u-16.30u

4. 20/05/2022, 13.30u-16.30u
5. 03/06/2022, 13.30u-16.30u

Tarieven: Het inschrijvingsgeld bedraagt € 22,00 voor de volledige lessenreeks en € 5,00 per workshop voor erfgoedvrijwilligers en studenten. Voor andere deelnemers is de prijs € 70,00 voor de volledige reeks en € 15,00 per workshop. **Contact :**
hendrik.vandeginste@historiesvzw.be - 0495 56 12 44

Het bronnenmateriaal dat in het Rijksarchief bewaard wordt, bevat een schat aan informatie voor genealogisch en (lokaal) historisch onderzoek. Na het succes van een eerste lessenreeks over 19de-eeuws archief in 2018-2019 gaan we nu aan de slag met materiaal van vóór de Franse Revolutie. Daarbij komen heel wat documenten aan bod die al online beschikbaar zijn.

Tijdens de workshops, georganiseerd door het Rijksarchief en Histories, geeft een medewerker van het Rijksarchief je telkens praktische informatie voor het gebruik van het bronnentype in kwestie. Hoe ontstonden de documenten en wat is de historische context waarmee je rekening moet houden? Welke informatie bevatten deze bronnen? Hoe moet je er historische kritiek op toepassen? Daarnaast krijg je ook voorbeelden van onderzoeksvragen en kan je het bronnenmateriaal zelf doornemen.

Dit is een cursus voor lokale erfgoedorganisaties en individuele heemkundigen die een basiskennis over de bronnen in kwestie willen verwerven.

1. Archieven van justitieraden, leenhoven en schepenbanken
2. Inschrijvingsregisters van de oude universiteit van Leuven
3. Landmeterskaarten
4. Professieregisters, necrologia en obituaria
5. Stadsrekeningen

Meer info: https://www.arch.be/index.php?l=nl&m=nieuws&r=agenda&e=workshops-graven-in-middeleeuwse-en-vroegmoderne-bronnen-van-het-rijksarchief

Bron: Rijksarchief, Agenda

MIGRATIE IN HET NAOORLOGSE BELGIË

Web expo - Vreemdelingenzaken. Migratie in het naoorlogse België (1944-1980)

Doorheen de Belgische migratiegeschiedenis duikt één constante op. Van begin jaren 1830 tot vandaag maken nieuwkomers het voorwerp uit van vreemdelingendossiers. Op ongeveer 170 jaar tijd vormt de overheid naar schatting 16 km papieren dossiers: de administratieve opvolging van een migrant of diens gezin in ons land. Vreemdelingendossiers, massaal bewaard in het Algemeen Rijksarchief, zijn stille getuigen van het verleden. In de web expo Vreemdelingenzaken. Migratie in het naoorlogse België (1944-1980) wordt die stilte doorbroken! De expo biedt 150 jaar migratiegeschiedenis in een notendop, waarbij zowel individuele migratieverhalen worden verteld als administratie, beleid en archiefbronnen worden toegelicht.
Bezoek de virtuele tentoonstelling

Bron: Rijksarchief, Nieuwsberichten, 24/03/2022

SCHENKINGEN

Schenkingen zoals genealogische documenten, rouwbrieven, bidprentjes, stambomen, allerlei boeken, familieboeken, enz... blijven welkom in ons documentatiecentrum!

Boeken/tijdschriften/documenten
Gemma Van Vaerenbergh (Dilbeek), Dirk Raedemaekers (Dilbeek)

Bidprentjes/rouwbrieven
Janique Van Boterdael (Viane), Ariane Vandenbosschelle (Merchtem)

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoorden en nieuwe vragen altijd sturen naar volgend mailadres:
info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
Uw antwoord wordt dan overgemaakt aan de vraagsteller en gepubliceerd in de eerstvolgende nieuwsbrief.

SCHUTTERSGILDE 'VIADUC' te ITTERBEEK

Vraag 23/04-01

De heer Dirk Rademaekers uit Dilbeek bezit enkele borden van zijn opa, Mauritius (Maurice) Baeck, geboren te Opdorp op 06.04.1909. Na de oorlog zou hij met zijn echtgenote Elisa De Smet uit Sint-Amands, uitwijken naar Anderlecht.
Het betreft vermoedelijk een prijs bij het boogschieten, gewonnen in 1939. Het was niet de enige trofee die Maurice zo behaalde. De familie heeft er nog in bezit.
Het bord verwijst duidelijk naar een schuttersvereniging in de buurt van het spoorviaduct (de 17 bruggen) te Itterbeek. Heeft iemand meer gegevens over deze vergeten schuttersvereniging?

Ingezonden door Jan Erkelbout

Publicatie: Gilbert Buyst, Snikbergstraat 46 – 1700 Dilbeek
Redactie: gilbert.buyst@skynet.be
Voorzitter: Alfons Depester
e-mail: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
website: http://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
Zetel: Kleinekapellaan, 66 te 1700 Dilbeek

Volg ons op